

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ІДПРИЄМНИЦТВА В КОНТЕКСТІ МСФЗ

Суб'єкти малого підприємництва як учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, зобов'язані здійснювати первинний (оперативний) і бухгалтерський облік результатів своєї роботи, а також надавати фінансову звітність і статистичну інформацію щодо своєї господарської діяльності та інші дані відповідно до вимог Господарського кодексу України.

Суб'єкти господарювання залежно від кількості працюючих і доходів від будь-якої діяльності за рік можуть належати до суб'єктів малого підприємництва, у тому числі до суб'єктів мікропідприємництва.

*Суб'єктами мікропідприємництва є фізичні особи та юридичні особи, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує **10 осіб** і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну **2 мільйонам євро**, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.*

*Суб'єктами малого підприємництва є фізичні особи юридичні особи, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує **50 осіб** і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну **10 мільйонам євро**, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.*

Основні положення вітчизняного бухгалтерського обліку та фінансової звітності створені на концепціях МСФЗ. Для складання фінансової звітності застосовуються міжнародні стандарти, якщо вони не суперечать Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 — XIV (далі — Закон № 996) та оприлюднені на офіційному сайті Міністерства фінансів України, що забезпечує формування державної фінансової політики в т.ч. для суб'єктів малого підприємництва (лист МФУ від 06.08.2014 р. № 31-11410-08-29/20397).

Згідно з вимогами Порядку складання, подання та оприлюднення фінансової звітності, затвердженого постановою Кабінету

Міністрів України від 28.02.2000 № 419 (далі — Порядок № 419), фінансову звітність складають відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності. Які юридичні особи зобов'язані складати фінансову звітність відповідно до МСФЗ, ідеться у п. 2 Порядку № 419 і ч. 3 ст. 12-1 Закону № 996.

Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств (далі — МСФЗ для МСП) можуть застосовувати підприємства, які зобов'язані застосовувати міжнародні стандарти фінансової звітності відповідно до законодавства, а також ті підприємства, які прийняли таке рішення самостійно (*повинні закріпити в розпорядчому документі про облікову політику*). Застосовування МСФЗ для МСП не допускається підприємствами, на які не поширюється сфера його застосування. Підприємства, які для складання фінансової звітності застосовують МСФЗ для МСП, використовують форми звітів, затверджені НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Для суб'єктів малого підприємництва відповідно до П(С)БО 25 установлено **скорочену** за показниками фінансову звітність (Баланс Ф.1-м, Звіт про фінансові результати Ф.2-м). Юридичні особи — платники єдиного податку, які відповідають критеріям, визначеним п.п. 3 п. 291.4 ст. 291 ПКУ, ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів і витрат з метою обрахунку об'єкта оподаткування за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику (п. 44.2 ПКУ), мають право складати **Спрощений** фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Баланс Ф.1-мс, Звіт про фінансові результати Ф.2-мс).

Крім того, відповідно до п. 46.2 ПКУ платник податку на прибуток подає разом з відповідною податковою декларацією квартальну або річну фінансову звітність (крім малих підприємств) у порядку, передбаченому для подання податкової декларації. Такий обов'язок закріплено також у Порядку № 419:

- квартальну фінансову звітність (крім підприємств, що відповідно до Господарського кодексу України належать до суб'єктів малого підприємництва, у тому числі до суб'єктів мікропідприємництва);

- річну фінансову звітність (п. 2 Порядку).

Платники податку на прибуток, які є суб'єктами малого підприємництва, у тому числі суб'єктами мікропідприємництва, при поданні квартальної декларації з податку на прибуток не повинні подавати до податкового органу квартальну фінансову звітність.

Такі суб'єкти господарювання мають подавати річну фінансову звітність разом з декларацією з податку на прибуток за рік (лист ДФС від 08.04.2016 р. №7864/6/99-99-19-02-02-15).

Отже, суб'єкти малого підприємництва мають можливість самостійно приймати рішення, за якими стандартами складати фінансову звітність.

УДК 657.3

Ірина Мельничук,
к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та аудиту,
Хмельницький кооперативний
торговельно-економічний інститут

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОНВЕРГЕНЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ТА НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Глобальні виклики суспільства, динамізм розвитку економічних процесів і явищ та обраний євроінтеграційний вектор ставлять перед вітчизняним бізнесом нові вимоги до його ведення. У ХХ столітті результативність діяльності суб'єкта господарювання визначалася, здебільшого, лише фінансовими показниками, сьогодні, інформаційне поле розширено нефінансовими показниками (діяльність у сфері охорони навколишнього середовища, соціальні аспекти і взаємовідносини з працівниками, боротьба з корупцією), які подаються у нефінансовій звітності.

Дослідження теоретико-методичних аспектів формування нефінансової звітності показали, що до сьогодні не існує єдності поглядів за такими ключовими для звітності елементами: назва, формат, структура, принципи, періодичність складання, користувачі, процедура верифікації та ін. Крім того, малодослідженими залишаються питання формування такої звітності представниками фінансового ринку, зокрема, страховими компаніями. Страховиками, під час ведення бухгалтерського обліку та складання звітності, відповідно до нормативних вимог, застосовуються міжнародні стандарти. Зважаючи на труднощі під час переходу на МСФЗ, трансформацію звітності, існування окремої спеціалізованої звітності страхових компаній, складання нефінансової звітності для даних суб'єктів значно ускладнювалось. Отже, методична невизначеність за низкою питань і зростаюча актуальність, привертають увагу наукової спільноти у дослідженні даного питання.